

Tıp Dünyasından

Tıp Dünyasından

Tıp Dünyasından

Tıp Dünyasından

● Tıp Dünyasından Kısa Kısa...

- Domuz Gribi Virüsü ile Enfekte Olgu Sayısı Bilinenin Çok Üzerinde Olabilir
- Antipsikotik İlaçlar Gebelikte Kullanılabilir mi?
- Meme Kanseri Kemoterapi ile İndüklene İshalin Tedavisinde Probiyotikler Etkili Bulundu
- Menopozdaki Sıcak Basmalarında Tedavi Stratejileri
- Kronik Ağrıda Farmakoterapi
- Fazla Şeker Tüketimi Gut Riskini Artırıyor
- Bir Yıllık Düşük Karbonhidrat, Yüksek Yağ Diyeti LDL Kolesterolü Yükseltiyor
- Oral Isotretinoin, Akne Tedavisinde Kistik Fibrozislielerde de Etkili Bulundu
- Vestibüler Hastalıkların Medikal Tedavisinde İlk Tercihler Neler Olmalı?

● Kongreler

● Kaybettiklerimiz

Domuz Gribi Virüsü ile Enfekte Olgu Sayısı Bilinenin Çok Üzerinde Olabilir

Atlanta'daki Hastalık Kontrol Merkezi [Centers for Disease Control and Prevention (CDC)] doktorlarından oluşan ve kendilerine "Yeni Domuz Orijinli İnfluenza A (H1N1) Virüs Araştırma Ekibi" adını veren grubun hazırlamış olduğu rapor, 22 Mayıs 2009 tarihinde "New England Journal of Medicine" dergisinin on-line baskısında yayımlandı ve derginin 18 Haziran 2009 sayısında basıya girdi. Yazı "**Emergence of a novel swine-origin influenza A (H1N1) virus in humans**" başlığını taşıyor ve tüm dünyanın korkulu rüyası olan domuz gribi konusunda bir bilgi güncellemesi sağlıyor.

Raporun başında Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde 15 Nisan ve 17 Nisan 2009 tarihlerinde birbiriyle epidemiyolojik olarak bağlantısı bulunmayan iki hastadan alınan örneklerde yeni domuz orijinli influenza A (H1N1) virüsü (S-OIV)'nün identifiye edildiği belirtiliyor. Aynı suşun Meksika, Kanada ve diğer başka ülkelerde de tespit edildiği, makale yazılana dek ABD içerisinde bu virüsle enfekte olmuş 642 olgu saptandığı ve bunun da salgının hızla yayıldığı bir kanıtı olduğu vurgulanıyor. Alt tipleri henüz belirlenmemiş olan virüs için ABD içerisinde izlemin genişletildiği, gerçek zamanlı polimeraz zincir reaksiyonu yöntemi kullanılarak S-OIV konfirmasyonu için tüm şüpheli örneklerin Atlanta'daki CDC merkezine gönderildiği belirtiliyor. 15 Nisan-5 Mayıs 2009 tarihleri arasındaki dönemde kesinleşen 642 olgunun 41 değişik eyaletten geldiği, 3 ay-81 yaş aralığında ve %60'ının 18 yaşından genç olduğu vurgulanıyor. Hastalardan elde edilen veriler doğrultusunda %18'inin yakın zamanda Meksika'ya seyahat ettiğinin, %16'sinin ise okullarındaki salgından etkilendikle-

rinin saptandığı belirtiliyor. En sık gözlenen belirtinin yüksek ateş (%94'ünde) olduğu, bunu öksürük (%92'sinde), boğaz ağrısı (%66'sında), ishal (%25'inde) ve kusmanın (%25'inde) izlediği rapor ediliyor. Takip edilen 399 olgunun 36 (%9)'ünün hastaneye yatması gerektiği, bunlardan hastaneye yatışı yapılan 22 olgudan 12'sinin şiddetli belirtiler gösterdiği ve bunların 11'inde pnömoninin ortaya çıktığı ve bunların da 8'inin yoğun bakıma alınmak zorunda kaldığı, yoğun bakımda tedavi altına alınlarından 4'ünün solunum yetmezliğine girdiği ve bunların 2'sinin de kaybedildiği rapor ediliyor. S-OIV virüsünün daha önce ayrımlanan hiçbir türde rastlanmayan bir genetik yapıya sahip olduğunun saptandığı vurgulanıyor. Yeni domuz orijinli influenza A virüsünün basit bir ateşli solunum hastalığından çok, şiddetli tiplere kadar değişen bir salgından sorumlu olduğunun tespit edildiği ve kesinleşmiş rakamların gerçek enfekte insan sayısının çok altında kaldığının bilinmesinin gerektiği vurgulanıyor.

Antipsikotik İlaçlar Gebelikte Kullanılabilir mi?

Toronto Üniversitesi Hasta Çocuklar Hastanesinin Klinik Farmakoloji Bölümünden Dr. Einarson ve Dr. Boskovic'in çalışması "**Use and safety of antipsychotic drugs during pregnancy**" adını taşıyor. Derleme "Journal of Psychiatric Practise" dergisinde Mayıs ayında yayımlandı [2009;15(3):183-92].

Çalışmada, genel popülasyon içindeki şizofreni oranının %1-2 arasında olduğu, kadınlarla erkeklerin eşit oranda bu hastalıktan etkilendiği ve hastalığın tüm kültürlerde ve tüm sosyoekonomik düzeylerde görüldüğü belirtiliyor. Hastalığın kadınlarda en sık tespit edildiği yaşların 25-35 arasında olduğu, bu yaşların doğurganlığın en yüksek olduğu yaşlara tekabül ettiği ve bu tür

hastalıkları olan kadınların olmayanlara göre daha fazla planlanmamış gebelik yaşadığının da altı çiziliyor. Şizofreni için reçetelenen antipsikotiklerin yanı sıra, ikinci kuşak atipik antipsikotiklerin bipolar hastalık gibi diğer psikiyatrik hastalıklarda kullanımının yaygınlaşmasının da üzerinde duruluyor. Tüm bunların sonucu olarak gebe veya gebe kalma ihtimali yüksek olan ve antipsikotik kullanmak durumunda kalan kadın hastaların sayısındaki artışa dikkat çekiliyor. Bu tür ilaçların gebelik dönemindeki güvenliğinin dikkatle değerlendirilmesinin önemi vurgulanıp, pek çok kadının gebelik döneminde ilaçlarını kestiği, bu durumun da onların günlük aktivitelerini, özellikle de çocuklarına annelik yapma yeteneklerini ellerinden alabildiği belirtiliyor. Bu çalışmada, antipsikotik ilaçların gebelik döneminde kullanımı ile ilgili olgu bazı bilgiler ve güncel literatür taranarak sonuçlar aktarılmış. Birinci kuşak (konvansiyonel) olarak bilinen antipsikotikler (prometazin, klorpromazin, proklorperazin, haloperidol, perfenazin, trifluoperazin, loksapin, tiolidazin, flupentiksol, flufenazin) ve ikinci kuşak antipsikotikler (klozapin, risperidon, olanzapin, ketiapin, ziprasidon, aripiprazol, paliperidon) ele alınıyor. Yapılan incelemelerde antipsikotiklerin gebelikte kullanımı ile doğum defektlerinde veya diğer istenmeyen yan etkilerde artış olduğuna dair tanımlanmış bir ilişki bulunmadığı belirtiliyor. Ancak bu konuda eldeki bilgilerin yetersizliğine ve geniş katımlı, iyi planlanmış, karşılaştırmalı prospektif çalışmaların azlığına da dikkat çekiliyor. Bu nedenle bu çalışmaya göre bu ilaçların gebelikte kullanımı her ne kadar güvenli gibi dursa da kesinlikle güvenlidir denemeyeceği, bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu vurgulanıyor. Antipsikotiklerle tedaviye ihtiyaç duyan gebe kadınlarda mutlaka risk/yarar durumunun kişiye özel değerlendirilmesi gerektiğinin altı

çiziliyor. Eğer tedaviye devam edilmesi daha uygun görülüyorsa, bu önemli kararı verirken bu çalışmadan faydalanılabileceği vurgulanıyor.

Meme Kanserinde Kemoterapi ile İndüklenen İshalin Tedavisinde Probiyotikler Etkili Bulundu

Dr. Abd El-Atti ve arkadaşlarının “**Use of probiotics in the management of chemotherapy-induced diarrhea: a case study**” başlığını taşıyan çalışması “Journal of Parenteral and Enteral Nutrition” dergisinde yayımlanmak üzere kabul edilmişti.

Bu çalışmada, kemoterapi veya radyoterapi uygulaması gibi kanser tedavilerine yanıt olarak gastrointestinal sistem (GİS) şikâyetlerinin, özellikle de ishalin sıklıkla gözlemlendiğine vurgu yapılıyor. Oral kemoterapötiklerin intestinal florayı bozarak ishali indüklediği belirtiliyor. Kapesitabin ve lapatinibin GİS şikâyetlerine en çok neden olan kanser ilaçları olarak bilindiği yazılıyor. Bu raporda Evre IV meme kanserli hastada oluşan kemoterapiye bağlı ishalin probiyotiklerle başarılı olarak tedavi edildiği belirtiliyor. Bu çalışmada, kemoterapi ile indüklenmiş Evre III ishal (günde 7-9 dışkılama, dışkı kaçırma ve abdominal kramplar ile karakterize) sadece çoklu tür (multispecies) probiyotik kombinasyonu ile tedavi edilmiş. Probiyotiklerin irritabl kolon sendromu, ülseratif kolit, poşitis ve Crohn hastalığına bağlı gelişen ishallerin tedavisinde kullanıldığı, yakın zamanda kolon kanseri hastalarında kemoterapi ile indüklenen ishal tedavisinde de başarılı buldukları belirtiliyor. Bu olgu sunumunun, probiyotiklerin meme kanseri olgularında da kemoterapiye bağlı ishal tedavisinde kullanılabileceğini gösterdiği vurgulanıyor. Değişik probiyotiklerin GİS hastalıklarında kullanımının önemi gittikçe artan bir çalışma

alanı olduğu ve bu alanda daha çok yayına ihtiyaç duyulduğu belirtiliyor.

Menopozdaki Sıcak Basmalarında Tedavi Stratejileri

Johns Hopkins Üniversitesi Tıp Fakültesi Jinekoloji Bölümünden Dr. Shen ve Dr. Stearns'ın "Expert Opinion Pharmacotherapy" dergisinin Mayıs 2009 sayısında yayımladıkları çalışma, "**Treatment strategies for hot flushes**" adını taşıyor [2009;10(7):1133-44].

Çalışmada, vazomotor belirtilerin menopoz dönemindeki kadınların tıbbi yardım aradıkları en önemli konulardan biri olduğu vurgulanıyor. Menopozdaki kadınların %80'inde sıcak basmaları ve gece terlemeleri şeklinde şikâyetler olduğunu ve bunların %9'unda belirtilerin yaşam kalitesini bozacak derecede şiddetli olduğu bildiriliyor. İdeal olarak tüm bu belirtilerin 3-5 yıl içerisinde kendiliğinden ortadan kaybolacağı düşünülerek tedavinin şiddetle etkilenen kişilere verilmesi ve her hasta için özenle düzenlenerek kişiselleştirilmesi gerektiğinin altı çiziliyor. Buradaki önerinin, tedavi süresinin kısa tutulması olduğu belirtiliyor. Çalışmanın amacı, literatürdeki son gelişmeler ışığında randomize, plasebo kontrollü çalışmalarda vazomotor belirtilerin tedavisinin etkinliğini gözden geçirmek olarak tanımlanıyor. Bu amaçla 2003 yılından bu yana PubMed'de yayınlanan çalışmalar "vazomotor belirtiler", "sıcak basmaları", "menopoz belirtileri" ve "gece terlemeleri" anahtar kelimeleri kullanılarak taranmış. Östrojen, vazomotor belirtilerin tedavisinde altın standart olarak tespit edilmiş. Sıcak basmalarının fizyolojisinin aydınlatılması konusundaki çalışmaların yoğunluğuna dikkat çekilmiş. Santral olarak aktif olan ilaçların (selektif serotonin ya da norepinefrin-serotonin geri alım inhibitörleri ve gabapentin) artan kullanımını vurgulanmış. Bitkisel kaynaklı diyet

destek ürünlerinin faydaları konusunun halen tartışmalı olduğu, ancak son çalışmalarda "soya" ve "siyah kohoş" adı verilen bir böğürtlen türünün hafif etkisinin gösterildiği belirtiliyor.

Kronik Ağrıda Farmakoterapi

Kronik ağrı konusundaki tedavi seçeneklerini yansıtan bu kapsamlı çalışma, konu hakkında şimdiye dek yayımlanmış çalışmaların sistematik bir şekilde gözden geçirilmesiyle oluşturulmuş. Indiana Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları ve Geriatri Biriminden Dr. Kroenke ve arkadaşlarının hazırladığı bu çalışma, "General Hospital Psychiatry" dergisinin Mayıs-Haziran 2009 sayısında [2009;31(3):206-19] yer alıyor ve "**Pharmacotherapy of chronic pain: a synthesis of recommendations from systematic reviews**" başlığını taşıyor.

Çalışmada kronik ağrı toplumda çok yaygın, yaşam kalitesini bozan ve ekonomik olarak yük getiren, ancak çoğu zaman da tam olarak tedavi edilemeyen bir durum olarak tanımlanıyor. Depresyonun, anksiyetenin ve somatoform bozuklukların, hatta bunların psikiyatrik tedavisinin kronik ağrı ile birlikte görüldüğüne vurgu yapılarak, bu çalışmada kronik ağrının farmakoterapisine olgu bazlı bir yaklaşım ile ışık tutulmaya çalışılacağı belirtiliyor. 2005 yılından bu yana yayınlanan sistematik araştırmaların bir meta-analizi şeklinde yapılan bu çalışmada geniş bir veri tabanı elde edildiği vurgulanıyor. Uygulanan ilaçların sınıflarının öncelikle ayrıldığı, en çok gözlenen ağrı hastalıklarının nöropatik ağrı, bel ağrısı, fibromiyalji ve osteoartrit olarak dört ana başlıkta toplandığı, ilaçların da bu başlıklar altında gözden geçirildiği belirtiliyor. Basamaklı bir yaklaşımla verilerin değerlendirildiği, asetaminofen ve nonsteroid antiinflamatuarlar gibi basit analjeziklerin 1. grupta; nöropatik, bel ya da fibromiyaljide trisiklik antidepressanların veya trama-

dolün 2. grupta; nöropatik ağrıda gabapentin, duloksetin veya pregabalinin 3. grupta; fibromiyalji için siklobenzapirin, pregabalın, duloksetin ve milnasipranın 4. grupta; lokalize nöropatik ağrı veya artrit ağrısında kapsaisin, lidokainli salisilatlar gibi topikal analjeziklerin 5. grupta; opioidlerin ise 6. grupta değerlendirildiği belirtiliyor. Sonuç olarak bir grup medikasyonun kronik ağrı yaratan durumlarda etkin olduklarının kanıtlandığı, bunların tek başına veya çeşitli kombinasyonlar halinde kullanımlarının kronik ağrının tedavisinde ilerleme sağladığının tespit edildiği belirtiliyor.

Fazla Şeker Tüketimi Gut Riskini Artırıyor

Kanada British Kolombiya Üniversitesi Artrit Araştırma Merkezinden Dr. Choi ve Dr. Curhan'ın "British Medical Journal" dergisinde yayımlanan çalışmaları "**Soft drinks, fructose consumption, and the risk of gout in men: prospective cohort study**" adını taşıyor [2008;336(7639):309-12]. Çalışmada oldukça çarpıcı sonuçlar elde edilmiş.

Araştırmacılar bu çalışmanın "soft drinks" olarak bilinen hazır meyve suları, kolalı içecekler ve gazozlarda bulunan şeker ve fruktoz alımı ile erkek hastalardaki gut riski ilişkisini aydınlatmak için planlandığını belirtiyor. Çalışmanın 12 yıllık izlem sonuçlarını kapsadığı ve verilerin profesyonel sağlık çalışanları tarafından takip edildiği bildiriliyor. Toplam 46.393 katılımcının önceden gut hikâyesi olmayan erkekler olduğu ve tümünün "soft drinks" olarak tabir edilen içecekleri tükettiği belirtiliyor. Çalışma için ana sonuç ölçütünün Amerikan Romatoloji Kolejinin kriterlerine göre gut tanısı alınması olduğu belirtiliyor. Araştırmada 12 yıllık izlem sonucunda 755 kesinleşmiş gut olgusu saptanıyor. Şeker ile tatlandırılmış "soft" içeceklerin ve fruktoz tüketiminin gut riskinde artış ile ilişkili

olduğu vurgulanıyor. Tüketilen "soft" içecek sayısındaki artış ile gut riski artışı arasında korelasyon izlenmiş. Günde en az 1 kez tüketenlerdeki risk, haftada birkaç kez tüketenlerdeki riskin çok üzerinde bulunuyor. Çalışmada, fruktoz alımındaki artış ile de gut arasında bağlantı olduğu kesin olarak saptanıyor. "Soft" içeceklerin dışında, fruktozdan zengin taze meyve suları, elma ve portakal gibi meyvelerin de artmış gut riski ile olan ilişkisi kesin olarak saptanıyor. Diyet içeceklerde ise böyle bir ilişki saptanamamış.

Bir Yıllık Düşük Karbonhidrat, Yüksek Yağ Diyeti LDL Kolesterolü Yükseltiyor

XVII. Avrupa Obezite Kongresi (ECO)'nde 8 Mayıs 2009 tarihinde sunulan bildirisi, Avustralya'daki Commonwealth Bilimsel ve Endüstriyel Araştırmalar Organizasyonu'ndan Dr. Clifton ve arkadaşlarına ait. Bu çalışmaya göre, pek çok toplumda kilo vermek için popüler olarak uygulanan düşük karbonhidrat, yüksek doymuş yağ diyeti 1 yıl sürdüldüğünde LDL kolesterol düzeylerinde ortalama %19'luk bir artışa neden oluyor.

Çalışmaya ortalama yaşları 50 (50 ± 7.7) ve ortalama beden kitle indeksleri 33.7 ± 4.1 kg/m² olan 49 hasta dahil edilmiş. Hastalar randomize olarak 1 yıllık toplam 6.000-7.000 kJ enerjili ya düşük karbonhidrat + yüksek doymuş yağ diyetine ya da yüksek karbonhidrat + düşük yağ diyetine alınmış. Her iki diyetle de kalori kısıtlaması uygulanarak %30'luk enerji defisiti yaratılmış. Araştırmacılar yüksek doymuş yağ alan grupta 1 yılın sonunda LDL kolesterol düzeylerinde ortalama %19'luk bir artış saptamışlar. Yine yüksek yağ ile beslenen grupta HDL kolesterol seviyelerinde %21 düzeyinde artış olurken, diğer grupta bu parametredeki artış %5 ile sı-

nırlı kalmış. Aynı şekilde, düşük karbonhidrat + yüksek doymuş yağ grubunda numerik olarak daha fazla kilo kaybı saptanırken, bu rakamlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamış. Kısa dönem etkilerinin yanı sıra yapılan diyetlerin uzun dönem etkilerine de dikkat çeken araştırmacılar, düşük karbonhidrat + yüksek doymuş yağ diyetinin yarattığı LDL kolesterol artışının ileride damarlarda tıkanıklık ile sonuçlanabileceğine dikkat çekiyorlar.

Oral Isotretinoin, Akne Tedavisinde Kistik Fibrozislielerde de Etkili Bulundu

Avustralya Kraliyet Çocuk Hastanesi hekimlerinden Dr. Perera ve arkadaşlarının “**Treatment of acne with oral isotretinoin in patients with cystic fibrosis**” isimli çalışmaları “Archives of Disease in Childhood” dergisinde yayımlanmak üzere Mayıs 2009 tarihinde kabul edildi.

Çalışma, kistik fibrozisli adolesanların akne tedavisinde oral isotretinoin kullanımının karaciğerdeki hasar ve A vitamini eksikliği nedeni ile oluşabilecek teorik kaygıları test etmek amacıyla planlanmış. Çalışmada, akne şikâyeti ile başvuran ve önceden kullanılan antibiyotiklere yanıt alınamamış kistik fibrozisli 9 olguya oral isotretinoin verildiği belirtiliyor. Hastalar tedavinin kesilmesini takiben 1-4 yıl izlem altında tutulmuş. Isotretinoin tedavisinin tüm olgularda aktif akne lezyonlarını başarı ile temizlediği vurgulanıyor. Tedavinin iyi tolere edildiği ve istenmeyen herhangi bir yan etki izlenmediği belirtiliyor. Tüm hastaların, ciltlerindeki düzelmeden memnun olarak ayrıldıkları da not edilmiş. Sonuç olarak, kistik fibrozisli adolesanların akne tedavisinde isotretinoinin oral kullanımında başarı elde edildiği belirtilirken; skarlı aknede, topikal ve oral antibiyotiklere yanıt vermeyen aknede, depresyonla ilişkili aknede ve şiddetli kistik aknede

de kullanımının düşünülmesi gerektiği vurgulanıyor.

Vestibüler Hastalıkların Medikal Tedavisinde İlk Tercihler Neler Olmalı?

Almanya'nın Münih şehrindeki Ludwig-Maximilians Üniversitesi, Clinical Neuroscience Enstitüsünden Dr. Brandt ve arkadaşları vestibüler hastalıkların medikal tedavisini anlatan bir gözden geçirme makalesi yayımladılar. Makale *Expert Opinion in Pharmacotherapy* dergisinin Temmuz sayısında (2009 Jul;10(10):1537-48) ve “**Medical treatment of vestibular disorders**” başlığı altında yayımlandı.

Makalede rotatuar vertigonun yaşam boyu prevalansının %30 olduğuna dikkat çekiliyor. Bu yüksek oranda görülen hastalığın tedavisinin çoğu zaman doğru ve tam yapılamıyor olmasının da altı çizilmiş. Vestibüler hastalıkların büyük bölümünün benign nedenli olduğu ve tedaviye de iyi yanıt verdiği belirtiliyor. Fizik tedavi, operasyon ya da psikoterapötik tedavilerden önce uygun medikal tedavinin mutlaka verilmesinin önemini vurgulayan makalede, periferik ve santoral vestibüler hastalıkların medikal tedavisi ile ilgili şimdye dek yayınlanmış derleme, vaka takdimleri ve araştırmaların değerlendirildiği vurgulanıyor.

Sonuç olarak vestibüler nöritlerde periferik vestibüler fonksiyonun oral kortikosteroidlerle onarılabilmesinin, Meniere Hastalığında yüksek doz uzun süreli betahistin kullanımının atak sıklığını azalttığına kanıtlandığının, vestibüler paroksizma tedavisinde karbamazepin ve okskarbazepinin ilk tercih olarak düşünülmesi gerektiğinin, nistagmus ve epizodik tip-2 ataksinin tedavisinde potasyum kanal blokeri olan aminopiridin yeni ve etkili bir yaklaşım olduğunun altı çiziliyor.